

دانشگاه بین المللی ابن سینا گرجستان

صرفا اثری پژوهشی

مدیریت فوریتهای سلامت در سوانح و شرایط سخت

پژوهشگر و گردآورنده: داریوش پنجه علی

تاریخ تهیه: بیست و پنجم فروردین ماه 1401

بناام خدا

مدیریت فوریتهای سلامت در سوانح و شرایط سخت

داریوش پنجه علی (پژوهشگر و تهیه کننده)

چکیده:

مقدمه: باتوجه به اینکه مدیریت اورژانس در کنار کادر بالینی اورژانس فعالیت دارد و حق هیچگونه دخالت در زمینه درمان و اقدامات بالینی را ندارد ولی لازم است جهت مدیریت اورژانس در شرایط نامتعارف و بحران آشنایی کامل با وسایل و تجهیزات و اصول عمومی و تخصصی در اورژانس را داشته باشد که در این طرح پژوهشی آشنایی با مدیریت اورژانس در شرایط سوانح و بحران و ملزومات لازم و درعین حال پیشنهاد جهت کارایی بیشتر پرسنل و مدیریت اورژانس و سلامت را بصورت کلی بیان میدارد.

موارد و روش ها: این طرح پژوهشی و پژوهشهای شخصی در حد توان و معلومات اینجانب بصورت پرسش و پاسخ و مصاحبه ای و استفاده از منابع علمی انجام شده است.

یافته ها: منظور از تالیف این اثر این است که باتوجه به اینکه در مواقعی در شرایط بحرانی یک مدیر اورژانس نیاز به نیروی داوطلب علاوه بر نیروهای رسمی آماده به خدمت جهت خدمات سلامت به بیماران رادارد و در مراکز سلامت یا فوریتهای پزشکی یا هر نقطه ای شاید فردیافرادی نیاز به خدمات پزشکی و بهداشتی از مقدماتی تا تخصصی داشته باشند ولی دران زمان بعلت کمبود نیرو و یا فاصله زیاد زمانی جهت حضور تا آن مرکز درمانی بسیار زیاد است این طرح پژوهشی آماده گردیده است.

موارد قابل توجه و مهم: این اثر صرفا اثری پژوهشی میباشد و صرفا جهت مطالعه میباشد و به هیچ عنوان به معنای دخالت در امور بهداشتی، بیمارستانی، اورژانس و پزشکی و درمان نیست و نمیشود و در صورتیکه هر شخص به هر عنوان از آن استفاده نماید در قبال اعمال خود بایستی خود پاسخگو باشد و تهیه کننده این اثر پژوهشی داریوش پنجه علی هیچگونه مسوولیت عرفی، شرعی و قانونی نداشته و نخواهد داشت و به هیچ عنوان به معنای بهره وری اقتصادی و تجاری نبوده و نیست.

بحث و نتیجه گیری: شایان ذکر است در صورتیکه طبق طرح پیشنهادی اگر افراد همیشه آمادگی داشته باشند جهت امداد رسانی در سوانح در اولویت اول منجر به آرامش روانی هم برای خود و هم برای دیگر پرسنل و هم مصدومان میگردد که در نتیجه کلی پس از آرامش روانی درعین حال اقدامات لازم بهداشتی و سلامت صورت میگیرد که به نظر اینجانب حداقل منجر به افزایش کارایی 40 درصدی پرسنل شده و از موازی کاری و هزینه های اضافی حداقل 30 درصد کاسته میشود.

کلمات کلیدی: مدیریت - بحران - اورژانس

مقدمه:

6- همیشه پرسنل جایگزین جهت شرایط بحرانی پیش بینی و آماده باشند و لیست آنها با تلفن آنها در اختیار مسوول شیفت قرار گیرد.

7- همیشه میزان لوازم و تجهیزات مصرفی مورد نیاز بررسی گردد و همیشه به میزان دوبرابر نیاز بصورت پشتیبانی ذخیره گردد.

8- یک مدیر اورژانس بایستی آشنایی کامل با داروها و تجهیزات اورژانس داشته باشد.

9- یک مدیر اورژانس بایستی دوره امداد و کمکهای اولیه پیشرفته و در صورت امکان دوره پایه فوریتهای پزشکی را بگذراند.

10- یک مدیر اورژانس بایستی با تمام بخشها و تجهیزات بیمارستان اعم از بیمارستان ثابت و بیمارستان صحرایی و امبولانس آشنایی داشته باشد و کاربرد هر کدام را در شرایط اورژانسی بداند.

11- یک مدیر اورژانس بایستی گواهینامه رانندگی پایه 2 و موتورسیکلت و آمبولانس را داشته باشد.

12- نظارت کامل بر بخشهای بیمارستان و پایش مرتب و منظم نیروها و مسوولین بخشها و در صورت نیاز جابجایی و انتخاب فرد شایسته تر جهت مسوولیت بخش.

13- پیگیری کامل دستورالعملها در حیطه مدیریت بیمارستانی و بخشها و تهیه گزارش به مسوول مافوق بصورت هفتگی.

14- برگزاری جلسات منظم و مستمر جهت شناخت چالشهای پرسنل و بخشها و پیگیری جهت رفع آنها با توجه به ملاحظات قانونی.

شخصی که بعنوان مدیر اورژانس در سوانح و بحران میباشد بایستی حتما دوره های علمی و عملیاتی مدیریت بحران، مدیریت بلایا و خطر و بقا در طبیعت و شرایط سخت را گذرانده باشد و قبل از تشکیل کارگروه مدیریت اورژانس در سوانح و بحران حتما بایستی نکات زیر مورد توجه قرار گیرد و پیگیری شود:

نکات قابل توجه:

1- همیشه و همواره قبل از بکارگیری پرسنل پرونده پرسنلی آنها را مطالعه نموده و با توجه به مدارک و سوابق و شرایط جسمی و روحی هر فرد وی را جهت خدمت در پست مناسب قرار دهد.

2- همیشه از لحاظ فنی و حقوقی جلسات با پرسنل برگزار گردد و توسط یک کارشناس حقوقی شرح وظایف و محدودیتهای هر پست شغلی معین گردد و جهت پیشگیری از بروز حوادث که منجر به پیگرد قانونی میشود آموزش گذاشته شود.

3- بیمه مسوولیت پرسنل در اولویت قرار گیرد و حتما پیگیر آن باشد که ایا بیمه مسوولیت پرسنل انجام شده و در صورت عدم انجام آن پیگیری و از انجام آن اطمینان حاصل نماید.

4- همواره سلامت روان و جسم پرسنل با بررسی کارشناس مربوطه پایش و در صورت نیاز به درمان ارجاع گردند.

5- ایمنی محل خدمت پرسنل از هر لحاظ بررسی و در صورت نیاز اصلاح گردد.

15- گذراندن دوره روانشناسی شخصیت و فراگیری نحوه برخورد صحیح با ارباب رجوع و پرسنل .

16- در صورتیکه موضوعات قابل پیگیری که هنوز حل نشده بصورت مکتوب از رییس بیمارستان جهت رفع و رجوع آن مساله کمک بگیرد.

17- بایستی جهت تمامی پرسنل اداری و غیر درمانی مانند خدمات، انتظامات و رانندگان بایستی حتما دوره امداد و کمکهای اولیه گذاشته شود.

18- یک مدیر اورژانس بایستی دوره های هرچند کوتاه مدت مدیریت آموزشی، مدیریت منابع انسانی، مدیریت بحران، مدیریت بلایا و خطر در حوزه سلامت و دوره مکالمه زبان انگلیسی را بگذراند.

شایان ذکر است نحوه مدیریت هر موسسه یا مرکز اورژانس با توجه به شرایط و قوانین خود میتواند متغیر باشد البته طبق قوانین هر منطقه .

یافته ها:

طرح پیشنهادی بانک اطلاعات جامع فوریتهای پزشکی، بهداشت و سلامت در شرایط سوانح و بحران

نام دیگر: فوریتهای پزشکی و بهداشت در شرایط سخت

منظور از این طرح این است که باتوجه به اینکه در مواقعی در شرایط بحرانی یک مدیر اورژانس

نیاز به نیروی داوطلب جهت کمکهای پزشکی و بهداشتی به بیماران رادارد و در مراکز بهداشتی یا درمانی و فوریتهای پزشکی یا هر نقطه ای شاید فردی افرادی نیاز به خدمات پزشکی و بهداشت از مقدماتی تا تخصصی داشته باشند ولی دران زمان یا نیروی پزشکی و بهداشت جوابگوی آن بحران یا سانحه نیست و یا فاصله زمانی جهت حضور تا آن مرکز درمانی بسیار زیاد است.

که در این شرایط اسامی همراه با شماره تلفنهای قابل دسترس افراد داوطلب البته طبق قوانین و مقررات سازمان فوریتهای پزشکی و نظام پزشکی و مدیریت بحران هر منطقه و با اخذ مجوزات قانونی لازم در هر رشته و تخصص از امدادگر تا پزشک فوق تخصص در هر رشته ی پزشکی و تخصصهای بهداشت میباشد از قبل تهیه شده و در اختیار کارگروه مدیریت اورژانس گذاشته میشود که افراد دارای گوشیهای تلفن همراه دارای نرم افزارهای جی پی اس ، واتس آپ و نرم افزاری که امکان ارتباط تصویری راداشته باشد و باتوجه به محل حادثه به آنان اطلاع داده میشود تا خود را سریعاً به آن محل برسانند و بتوانند با توجه به امکانات آن مرکز بهداشتی یا درمانی اقدامات فوریتی را طبق قوانین انجام دهند. شایان ذکر است این اشخاص همیشه وسایل زیر را در کیف خود آماده دارند تا در مواقع ضروری بتوانند استفاده کنند(البته در یک کوله پشتی).

وسایل تخصصی مورد نیاز:

وسایل بهورز و کاردان تا دکترای بهداشت واکسنهای مورد نیاز با توجه به هر منطقه (که بایستی در کلد باکس با رعایت زنجیره سرما حفظ و حمل گردد)، قطره ها و مکمل ها و تسترهای تشخیصی .

وسایل پزشکیار، بهیار، پرستار و فوریت‌های پزشکی شامل وسایل و تجهیزات که در ترالی احیا که بصورت پک شده بسته بندی بصورت کوچک که هر مرکز فوریت پزشکی میباشد .

وسایل ماما و اطفال تمام وسایل و تجهیزات ترالی احیا پرستاری به انضمام ست زایمان، ست اپی زیاتومی، پک پانسمان.

وسایل پزشک عمومی تمام وسایل و داروهای پرستاری به انضمام وسایل پزشکی عمومی اتوسکوپ و رینوسکوپ و همچنین وسایل و داروهای مورد نیاز یک پزشک عمومی بنا به تشخیص خود پزشک و استانداردهای یک موسسه فوریت‌های پزشکی.

وسایل علوم آزمایشگاهی شامل کیت تشخیص گروه خونی، گلوکومتر به همراه نوار، ولوله های نمونه CBC, ESR, PT و مواد لازم به همراه تجهیزاتی چون سرنگ 2،5،10cc و انسولین، پنبه الکل، گارو، ظرف نمونه ادراری و مدفوع.

وسایل و مشترک متخصصین پزشکی هر رشته: تمام وسایل و داروهای پرستاری به انضمام

وسایل پزشکی عمومی اتوسکوپ و رینوسکوپ، دستگاههای ECG و سونوگرافی پرتابل در کوچکترین اندازه که قابلیت وصل به گوشیهای تلفن همراه اندروید یا تبلت را داشته باشد به انضمام وسایل مخصوص به خود با توجه به نیاز هر منطقه.

وسایل متخصص جراحی عمومی: وسایل عمومی متخصصین به انضمام ست جراحی کوچک، ست کات دان، ست چست تیوپ و وسایل مخصوص به خود با توجه به نیاز هر منطقه.

وسایل متخصص زنان و زایمان: وسایل عمومی متخصصین به انضمام ست آمیوتومی، ست زایمان، ست بخیه، سونی کیت پرتابل در کوچکترین اندازه - ژل.

وسایل متخصص ارتوپدی: وسایل عمومی متخصصین به انضمام آتل های قابل حمل و آتل های آلومینیومی که قابلیت تغییر شکل داشته باشد (بصورت رول) و وسایل مخصوص با توجه به تشخیص متخصص ارتوپد.

وسایل متخصص ENT (گوش و حلق و بینی): وسایل عمومی متخصصین به انضمام ست تراکتوستومی و کریکوتیروئیدوتومی به انضمام وسایل مخصوص با توجه به تشخیص متخصص.

وسایل متخصص و جراح چشم : وسایل عمومی متخصصین به انضمام افتالموسکوپ دستی و قطره ها و داروهای مورد نیاز با توجه به تشخیص متخصص.

وسایل متخصص عفونی و داخلی : وسایل عمومی متخصصین و داروهای مورد نیاز با توجه به تشخیص متخصص.

وسایل متخصص قلب: وسایل عمومی متخصصین و داروهای مورد نیاز با توجه به تشخیص متخصص.

وسایل متخصص پوست : وسایل عمومی متخصصین و داروهای مورد نیاز با توجه به تشخیص متخصص .

وسایل دندانپزشک: وسایل عمومی متخصصین به انضمام الواتورها و فورسپس ها ، ست کشیدن دندان ، و داروهای مورد نیاز با توجه به تشخیص دندانپزشک.

وسایل فیزیوتراپ: دستگاه ENS، پک های سرد و گرم، توپ های ورزشی Swiss Ball و وسایلی مانند: فتر، قرقره، اسلینگ و وزنه های سبک قابل حمل که برای تمرین درمانی استفاده میشود.

وسایل متخصص اطفال : وسایل عمومی متخصصین و داروهای مورد نیاز با توجه به تشخیص متخصص.

وسایل متخصص مغز و اعصاب: وسایل عمومی متخصصین و داروهای مورد نیاز با

توجه به تشخیص متخصص به انضمام چکش رفلکس ، افتالموسکوپ، هد لامپ، سوزن ته گرد.

وسایل متخصص اعصاب و روان : وسایل عمومی متخصصین و داروهای مورد نیاز با توجه به تشخیص متخصص به انضمام چکش رفلکس ، افتالموسکوپ، هد لامپ، سوزن ته گرد به انضمام فرم های تشخیصی و تستهای روانپزشکی.

وسایل مورد نیاز بصورت عمومی که همه افراد بایستی بصورت انفرادی و مجزا با خود داشته باشند شامل:

وسایل نظافت شخصی، محل نگهداری وسایل که بصورت کوله پشتی ضدآب باید باشد که اندازه آن برحسب شرایط جسمانی هر شخص انتخاب میگردد (طبق توصیه پزشک)، پتو انفرادی یا کیسه خواب، وسایل غذا خوری قابل شستشو(استیل فلزی)، جیره غذایی به اندازه 5 شبانه روز، آب شرب بهداشتی داخل بطری پلاستیکی به اندازه 5 شبانه روز، کفش مناسب نیم ساق، بارانی یا پانچو، چادر انفرادی تک نفره اتوماتیک ضد آب، کیف و وسایل بقا در طبیعت و زندگی در شرایط سخت (بصورت انفرادی)، کیف امداد و کمکهای اولیه.

شایان ذکر امکان بیشتر و کمتر شدن وسایل و تجهیزات با توجه به قوانین هر موسسه یا

مرکز فوریت‌های پزشکی و سلامت وجود دارد و متغیر است.

نکات قابل توجه و مهم:

یک مدیر اورژانس قبل از اعزام نیروها به منطقه بایستی از امنیت آن منطقه از هر لحاظ مطمئن گردد که این کار با صحبت و مشورت با پلیس آن منطقه صورت می‌گیرد.

نکته 1: مدیر اورژانس بایستی پس از اتمام اورژانس‌های پزشکی بایستی از افراد تیم آن خلاصه وضعیت درخواست بنماید و پس از اتمام کار برای تمام افراد در تیم یک تشویقی مکتوب که هم به منزله سپاسگزاری است و هم به منزله درج در پرونده کاری وی می‌باشد را از طریق واتس آپ ارسال نماید و در کارت شناسایی تراشه دارهوشمند هر فرد نیز ثبت کند.

نکته 2: پس از ثبت نام افراد داوطلب، بایستی کارگروه از آنان مدارک و سوابق آنان را درخواست نماید و پس از بررسی قانونی کامل و تایید مدارک و سوابق افراد و بررسی صحت و سلامت روان و جسم آنان برای افراد کارت شناسایی صادر گردد.

نکته 3: کارگروه بایستی از تمام افراد ثبت نام و تایید شده و بصورت ماهیانه (10 روز قبل از اتمام هر ماه 30 یا 31 روزه برنامه اعلام آمادگی داوطلبانه را درخواست نماید و اسامی افراد با شماره تلفن آنان ثبت گردد تا در هرماه لیست افراد آماده بخدمت را داشته باشند.

نکته مهم 4: به افراد شرکت کننده اطلاع دهند در صورتیکه دارای هرگونه مشکل هستند و آمادگی

شرکت در طرح را ندارند سریعاً به واحد کارگروه اطلاع دهند تا اسم آنان از طرح خارج گردد.

* همچنین هر سال یکبار برای تمام افراد شرکت کننده طبق آخرین استانداردها طبق قوانین و حوزه حرفه ای و شغلی هر شخص بازموزی گذاشته شود تا هرگونه ابهام و سوال برطرف گردد.

* همچنین برای تمام افراد کارت شناسایی هوشمند صادر گردد تا تمام سوابق و فعالیت‌های آنان در آن ثبت گردد.

نتیجه گیری:

علاوه بر موارد ذکر شده که تجربیات در سوانح و بحرانها نشان داده است که زمان و سریع بودن حرف اول رامیزند و درکنار آن تجهیزات میتواند کمک بسزایی در نجات جان مصدومین داشته باشد پس از ارائه موارد فوق حتما وحتما میتواند مثمر ثمر باشد.

منابع:

* اصول مراقبت‌های پرستاری در اورژانس. مرکز آموزشی درمانی حضرت ولیعصر(عج) زنجان واحد آموزش دفتر پرستاری. نعمت اله سلیمان نژاد. 1398

* کتابچه قانون و مقررات بخش اورژانس جراحی - بیمارستان شهید نمازی شیراز.

* آشنایی با ابزار جراحی - ماهنامه مهندسی پزشکی و تجهیزات آزمایشگاهی - دیماه 1395 - شماره 189 - مهندس احسان درخشان نیا.

*تکنسین داروخانه-دکترمهران ملکی-1390

*دستنویس های پژوهشی پرسش و پاسخ
و مصاحبه ای در زمینه مدیریت اورژانس با افراد
صاحب نظر از سال 1392 تا 1400-داریوش
پنجه علی

* دستنویسهای کلاس دوره امداد و نجات پیش

بیمارستانی -داریوش پنجه علی 1388.

*ویکی پدیا فارسی 1396 تا 1400

*پژوهشهای پرسش و پاسخ در زمینه وسایل مورد
نیاز در زمینه پزشکی و بهداشت از افراد صاحب
نظر -داریوش پنجه علی 1390 تا 1400.